

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

MŠ TRNIE č. 97

ZVEDAVÁ TRNKA

Vzdelávací program:	„ZVEDAVÁ TRNKA“
Stupeň vzdelania:	predprimárne vzdelanie
Dĺžka dochádzky a formy výchovy a vzdelávania:	spravidla 1 až 4 roky; celodenná a poldenná výchova a vzdelávanie
Vyučovací jazyk:	slovenský
Zriad'ovateľ:	Obec Trnie
Predložený zriad'ovateľovi:	
Dátum prerokovania v pedagogickej rade:	
Dátum prerokovania v rade školy:	
Vydaný dňa:	01. 09. 2019
Riaditeľka MŠ	Mgr. Jana Ivanková

OBSAH

- 1. Vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy a vzdelávania**
- 2. Vlastné zameranie materskej školy**
- 3. Učebné osnovy**
 - 3.1 Východiská pre plánovanie**
- 4. Spôsob, podmienky ukončenia výchovy a vzdelávania a vydávania dokladu o získanom vzdelaní**
- 5. Materiálno-technické a priestorové podmienky**
- 6. Vnútorný systém kontroly a hodnotenia detí**
- 7. Vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy**
- 8. Zoznam používaných skratiek**

9. Príloha

1. Vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy a vzdelávania

Vymedzenie cieľov a obsahu predprimárneho vzdelávania v súlade s aktuálnymi požiadavkami na budovanie základov vzdelania a kultúrnej gramotnosti v súčasnej spoločnosti predstavuje Štátny vzdelávací program pre predprimárne vzdelávanie v materských školách. Hlavným cieľom výchovy a vzdelávania je postupné dosiahnutie optimálnej kognitívnej, senzomotorickej a sociálno-citovej úrovne pre nasledujúce vzdelávanie v základnej škole, vybudovanie elementárnych zručností a spôsobilostí pre aktívny život dnešnej spoločnosti.

Výchova a vzdelávanie v našej materskej škole sa uskutočňuje podľa Školského vzdelávacieho programu „ZVEDAVÁ TRNKA“ vypracovaného v súlade s § 7 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Školský vzdelávací program je druhou úrovňou vzdelávacích programov a zároveň východiskom pre každodennú výchovno-vzdelávaciu činnosť.

Vlastné ciele a poslanie výchovy a vzdelávania sme stanovili v súlade so všeobecnými cieľmi ustanovenými v štátnom vzdelávacom programe, s cieľmi výchovy a vzdelávania ustanovenými v školskom zákone, s cieľmi stanovenými v koncepčnom zámere rozvoja materskej školy, s potrebami a záujmami detí, zákonných zástupcov a pedagogických zamestnancov a vlastným zameraním školy.

Ciele sú formulované vo vzťahu k osobnostnému rozvoju detí, program je prispôsobený individuálnym osobitostiam detí heterogénnej jednotriednej materskej školy. **Maskotmi školy sú Trnka a Tŕnik odvodení z názvu obce.**

1. **Reagovať spoločensky prijateľným spôsobom na aktuálne prejavy emócií, prijať odlišnosť a jedinečnosť detí z Centra pre deti a rodiny.**
2. **Venovať pozornosť výchove zameranej na zdravý životný štýl a ochranu zdravia detí, zapájať sa do projektov zdravej výživy, realizovať programy podpory zdravia.**

3. **Spoznať najznámejšie prírodné krásy regiónu**, na elementárnej úrovni pochopiť význam **agroturistiky** (*ranč s koňmi, Turovský vodopád*), oboznámiť sa s **ľudovými remeslami** (*rezbárstvo, košíkárstvo*).
4. **Chrániť prírodu, objavovať krásy prírodných javov a sledovať podmienky zmeny ich fungovania na základe vlastného pozorovania a skúmania.**
5. **Za pomoci IKT technológií vyhľadávať informácie a získané poznatky vedieť využiť pre svoj osobnostný rast.**

Na konci dochádzky v súlade so zameraním materskej školy deti budú:

1. **Uplatňovať zdravé sebavedomie primerane veku niest' zodpovednosť za svoje konanie.**
2. **Slobodne sa vyjadrovať a presadzovať s ohľadom na práva ostatných.**
3. **Na základe vlastnej iniciatívy poznať blízke okolie, prírodu, jej zákonitosti a svoje miesto v nej.**

2. Vlastné zameranie materskej školy

Vlastné zameranie programu vytvára predpoklady na realizáciu výchovy a vzdelávania v prostredí malej podhorskej obce s majestátnou lipou na školskom dvore a v susedstve s detským domovom rodinného typu. V tímovej spolupráci s rodinami kladieme dôraz na ochranu zdravia a životného prostredia. Rešpektujeme požiadavky na zabezpečenie inkluzívneho predprimárneho vzdelávania. Školský vzdelávací program je prispôsobený lokálnym potrebám materskej školy s dvomi učiteľkami.

1. Sledujeme zámer, ktorý je v súlade s aktuálnymi požiadavkami na budovanie základov budúceho vzdelania a kultúrnej gramotnosti v súčasnej spoločnosti.
2. Prostredníctvom ľudovej slovesnosti, obohacovaním výchovy a vzdelávania o regionálne prvky utvárame postoje a národné povedomie detí.

3. Prebiehajúci proces získavania kompetencií vyjadrený v cieľoch a poslaní materskej školy si pripomíname 4. novembra, ako „DEN ŠKÔLKÁROV“ a celoročne spoločnými akciami v spolupráci s rodičmi a ostatnými materskými školami v obvode.
4. V období jar - jeseň sú priebežne zaradené tzv. Enviro - týždne s plnením krátkodobých projektov na ochranu zdravia, životného prostredia a preferovania elementárnych základov zdravého životného štýlu:

**TRŇNIK SEPARUJE
TRŇKA A KVAPKA
TRŇKINE DOBROTY**

5. **Prosociálnu výchovu** priebežne integrujeme počas dňa do rôznych pedagogických situácií - ako je pozorovanie a napodobňovanie modelov pozitívneho etického správania, rolová hra, zážitkové učenie, **uvedomovanie a poznávanie identity dieťaťa najmä na základe rodinných väzieb a na získavanie elementárnych sociálnych zručností, dôležitých pre sociálnu komunikáciu.**
6. **Zvýšenú pozornosť** venujeme aktivitám na rozvíjanie vyšších psychických funkcií, **prezentovaniu vlastných postojov, návykov a získaných zručností** (*komunikačných zručností, predčitateľskej a predpisateľskej gramotnosti, vhodnému využívaniu IKT a ochrane detí pred ich zneužitím - ovce.sk*).
7. V súlade s Akčným plánom prevencie obezity na roky 2015 – 2025 sa **zameriavame na aktivity k prevencii obezity a civilizačných ochorení** u detí (*olympiáda, turistické akcie, pestrý jedálny lístok, návyky k správne životnému štýlu, využívanie areálu školskej záhrady aj počas víkendov*).

V prípade začlenenia do vzdelávania detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, budú im vytvorené podmienky, ako bezbariérové prostredie, **individuálny prístup a stimulácia zaostávajúcich oblastí alebo podporovanie nadania** (podľa odporúčaní centier výchovného poradenstva a prevencie).

V spolupráci so zákonnými zástupcami a rodinou chceme:

- **zvyšovať úroveň pripravenosti detí**, ktoré majú jeden rok pred plnením povinnej školskej dochádzky a detí s OPŠD na primárne vzdelávanie
- **systematickými krokmi zlepšovať grafomotorické zručnosti detí** s dôrazom na správny úchop písacieho a kresliaceho materiálu

- **rozvijať kritické a tvorivé myslenie** vo vzťahu k prírodnému prostrediu, **nadaniu** a s rešpektovaním vývinových špecifik dieťaťa **predškolského veku**.

Deťom ponúkame: aktívne a šťastné detstvo medzi rovesníkmi, radostné, pokojné a harmonické prostredie pre zmysluplné činnosti a učenie sa formou hry, rozvoj tvorivosti, aktívne získavanie poznatkov a skúseností, miesto, kde sa deti cítia príjemne a bezpečne.

3. Učebné osnovy

Učebnými osnovami školského vzdelávacieho programu sú vzdelávacie štandardy vzdelávacích oblastí Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách.

3.1 Východiská plánovania výchovno-vzdelávacej činnosti

Pri plánovaní výchovno- vzdelávacej činnosti vychádzame z vlastných cieľov, poslania a zamerania materskej školy. Špecifickým pri plánovaní je **rešpektovanie prostredia, z ktorého deti prichádzajú**, dôkladného poznania vzdelávacích štandardov a výkonových úrovní detí (s individuálnym prístupom podľa vývinových osobitostí, prevahy aktuálneho zloženia detí). **V rámci stratégií výchovno-vzdelávacej činnosti využívame najnovšie poznatky z psychodidaktiky a pedagogiky, uplatňujeme dramatickú hru, bádateľský prístup a experimentovanie** so získavaním reálnych skúseností v praktických činnostiach. Do úvahy berieme analýzu výchovno - vzdelávacej činnosti za uplynulé obdobie, plnené projekty, ponuky. V cielených aktivitách vzájomne kombinujeme a prelínáme všetky vzdelávacie oblasti, zohľadňujúc primerané zastúpenie každej z nich.

Keďže každá vzdelávacia aktivita má iný charakter a štruktúru, potrebuje špecifické metodické postupy zodpovedajúce jednotlivým vzdelávacím oblastiam, čomu sa v plnej miere prispôsobuje aj plánovanie výchovno-vzdelávacej činnosti. Výber vzdelávacích štandardov zo vzdelávacích oblastí ŠVP je v kompetencii učiteliek. **Dominantnou metódou, formou aj prostriedkom dosahovania naplánovaných cieľov je hra.**

V čase letných prázdnin sa výchovno-vzdelávacia činnosť realizuje výlučne formou voľných hier a sezónnych činností so zaistením bezpečnosti detí.

Princípy plánovania:

- **spôsob a forma plánovania je na uvážení a po dohode učiteliek** - pre svoju výchovno - vzdelávaciu činnosť si samostatne volia vhodné interaktívne metódy, stratégie, formy aj prostriedky s dôrazom na aktivitu, kreativnosť a postoj k hodnotám **v súlade so školským vzdelávacím programom**. Pasívne učenie sa obmedzuje na minimum;
- **súčasťou plánov sú aj zdravotné cvičenia**, ktoré sú premyslene naplánované tak, ako ostatné aktivity.
- **obsahové celky a témy na seba nadväzujú, vzájomne sa prelínajú a dopĺňajú**. integrovanie a postupnosť zabezpečuje, že sa poznatkový systém detí rozvíja v logickom poradí, od jednoduchšieho k zložitejšiemu, od známeho k neznámemu;
- **časové trvanie tém naznačené v konkrétnom obsahovom celku je orientačné**, závisí od počtu týždňov v danom mesiaci a náročnosti ich obsahu. Konkrétne trvanie si určujú učiteľky v závislosti od aktuálnej situácie a podmienok v triede, schopností a možností detí. **Môže mať podobu týždenného alebo dvojtýždenného projektu**, prípadne sa dve témy prelínajú jedným týždňom, **alebo si zvolia úplne nové témy** (vplyv počasia, chorobnosť);
- **výkonové štandardy detí dosahujú postupne v praktických činnostiach vo všetkých organizačných formách denných činností**. Cieľom je, aby deti na konci predprimárneho vzdelávania postupne dosiahli všetky výkonové štandardy v závislosti od ich aktuálnej vývinovej úrovne.

Pri plánovaní výchovno – vzdelávacej činnosti sme si zvolili nasledovný postup:

Témy sme rozdelili do desiatich tematických celkov kooperujúcich s ročným obdobím a so sviatkami. Každý mesiac je rozdelený do podtém, ktorým sa venujeme podľa potreby aj viac týždňov. V týždennom plánovaní bude formálnu stránku tvoriť názov mesiaca, obsahového celku, podtémy, zaradená bude vzdelávacia oblasť, podoblasť aj štandardy. Ostatné činnosti sú voliteľné učiteľkou. Plánovanie prebieha písomnou formou, minimálne na dobu jedného týždňa. Dopoludňajšie ciele vzdelávacie aktivity, ale aj popoludňajšie činnosti sú dané výkonovými štandardami a ich výkonovými úrovňami vzdelávacích oblastí podľa štátneho

vzdelávacieho programu. Pri plánovaní aktivít vychádzame z možností a prostredia, kde sa materská škola nachádza.

4. Spôsob a podmienky ukončenia predprimárneho vzdelávania a vydávania dokladu o získanom vzdelaní

Vyučovacím jazykom v materskej škole je štátny jazyk Slovenskej republiky – slovenský jazyk podľa § 12 zákona 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon).

Predprimárne vzdelávanie získa dieťa absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v materskej škole.

Dieťa ukončuje vzdelávanie spravidla v školskom roku, v ktorom do 31. augusta dosiahne šiesty rok veku a dosiahne školskú spôsobilosť. Predprimárne vzdelávanie môže dieťa ukončiť aj vtedy, ak nedovŕšilo šiesty rok veku (predčasné zaškolenie dieťaťa na žiadosť rodičov).

Dokladom o získanom stupni vzdelania je osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania, ktoré vydá riaditeľka MŠ **na základe žiadosti zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia**, teda nie automaticky.

5. Materiálno-technické a priestorové podmienky MŠ

Objekt tvorí jednoposchodová budova umiestnená v blízkosti hlavnej komunikácie, kde dominantou exteriéru je majestátna stará lipa. Priestory materskej školy sú stavebne oddelené od prevádzky obecného úradu s vlastným vchodom a školskou jedálňou. Zariadenie je bez právnej subjektivity, jednotriedne, s kapacitou pre 20 detí po celkovej rekonštrukcii a prestavbe v roku 2016. Maskotmi materskej školy sú Trnka a Třínik odvodení z názvu obce.

MŠ je otvorená spolupráci s rodinou a inštitúciami. Spoluprácou s Centrom pre deti a rodiny vytvárame príležitosti pre vzájomné učenie sa detí zo sociálne rôznorodého prostredia. Interiér školy spĺňa estetické a emocionálne kvality pripravené na bezbariérovosť.

Materiálne prostredie je základom vnútorného prostredia, ktoré je útulné, príjemné a harmonicky pôsobiace, zariadené novým nábytkom, základnou didaktickou technikou,

pomôckami a hračkami prevažne z prírodných materiálov. Tvorí ho šatňa pre deti so skrinkami a lavičkami, hygienické a sociálne zariadenie pre deti, sprchový kút, WC pre zamestnancov, kabinet, sklad na učebné pomôcky, otvorená herňa - spáľňa, denná miestnosť ako jedáleň, kuchyňa a jej príručný sklad. Strava sa pripravuje vo vlastnom zariadení školského stravovania, v školskej jedálni. Možnosť spontánneho pozorovania, zážitkového učenia a v rámci environmentálneho zamerania na rýchly presun do prírody slúžia dvere z herne aj jedálne.

Priestorové usporiadanie, funkčné členenie a vybavenie materskej školy zodpovedá štandardným požiadavkám materiálno - technickej základne, veku, zdravotnému stavu, telesným rozmerom detí a účelu. Rozmiestnenie nábytku rešpektuje potreby detí na dostatok priestoru na hry, zdravotné cvičenie aj odpočinok. Základným nábytkom pre deti sú stoly a stoličky. Stolíky sú umiestnené vo svetlej časti miestnosti so správnym dopadom svetla. V zornom poli detí, v ich dosahu, voľne i v regáloch sú uložené hračky, kontajnery a didaktické pomôcky. Podmienkou kvalitného plnenia školského vzdelávacieho programu je dostatočné vybavenie spotrebným materiálom na výtvarné, grafomotorické a pracovné činnosti.

Spáľňa, cez dopoludnie oddychová časť herne, umožňuje relaxáciu dieťaťa počas prebiehajúcich hier, je vhodným priestorom na skupinové hry aj sústredenú činnosť. Ležadlá sú dostatočne pevné a stabilné, dobre tepelne izolované, ľahko prenosné a skladovateľné, zastohované vo výklenku - na odpočinok sa rozkladajú. K nevyhnutnému materiálno-technickému vybaveniu materskej školy patrí aj detská a odborná literatúra, telovýchovné náradie a náčinie, hudobné nástroje a paraván s maňuškami na dramatizáciu a divadlo, didaktické pomôcky a DZ pre dopravnú výchovu a bezpečnosť chodcov, detské laboratória na experimentovanie a pokusy. Robotické hračky slúžia na rozvíjanie práce s informáciami, na rozvíjanie IKT zručností a matematických zručností.

Súčasťou zariadenia je školská záhrada vybavená dreveným autom aj vláčikom, hojdačkami, domčekom so šmýkačkou, stenou na rozvoj obratnosti a lokomočných zručností, pieskoviskom.

Školský dvor pod rozložitou lipou poskytuje možnosti pre široké spektrum nielen športových, hrových, ale aj bádateľských aktivít detí. Majestátny „STROM DETÍ“ majú možnosť pozorovať počas všetkých ročných období a jeho zmeny zachytiť výtvarne, či fotografovaním. Environmentálne cítenie a vzťah k prírode deti získajú aj starostlivosťou o skalku, jahodový záhon a záhradné bylinky.

6. Vnútorný systém kontroly a hodnotenia detí

Konkrétne zameranie a formy hodnotenia detí sú vypracované v **ročnom pláne vnútornej kontroly školy** vypracovanom v súlade s § 9 ods. 4 písm. c) vyhlášky MŠ SR č. 306/2008 Z. z. v znení vyhlášky MŠ SR č. 308/2009 Z. z. Cieľom hodnotenia detí je posúdenie aktuálnej úrovne rozvoja osobnosti dieťaťa v jednotlivých oblastiach, ktoré je využité pre ďalšie plánovanie výchovno-vzdelávacej činnosti za účelom ďalších pozitívnych rozvojových zmien.

Princípy hodnotenia stoja na humanisticky orientovanej koncepcii:

- 1. Neporovnávame deti medzi sebou, sledujeme a posudzujeme individuálny pokrok dieťaťa -** individuálny prístup v hodnotení.
- 2. Zameriavame sa na úspechy a pokroky dieťaťa, nie na nedostatky -** pozitívna orientácia hodnotenia.
- 3. Vždy sa pozeráme na dieťa ako osobnosť a celok -** komplexnosť hodnotenia.

Oblasťami hodnotenia sú oblasti rozvoja osobnosti dieťaťa podľa štruktúrovaného diagnostického portfólia dieťaťa.

Prosociálnymi aktivitami a triednymi pravidlami posilňujeme schopnosť zodpovednosti a samostatnosti, vedieme deti k sebahodnoteniu, vzájomnému hodnoteniu pri aktívnej účasti na diskusii, hlasovaní a riadení výchovno-vzdelávacej činnosti prostredníctvom autokorektívnych pomôcok, jednoduchého slovného aj symbolického sebahodnotenia - **piktogramami, emotikonmi.**

Po písomnom súhlase zákonného zástupcu dieťaťa, individuálne posúdi školskú zrelosť Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie depistážnym vyšetrením. Pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami alebo pre nadané deti, učiteľky spracujú individuálny vzdelávací program, konzultujú ho s centrom výchovného poradenstva a prevencie vo Zvolene.

7. Vnútorý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy

Konkrétne zameranie kontrolnej činnosti zamestnancov je spracované v **ročnom pláne vnútornej kontroly školy** vypracovanom v súlade s § 9 ods. 4 písm. c) vyhlášky MŠ SR č. 306/2008 Z. z. v znení vyhlášky MŠ SR č. 308/2009 Z. z.

Vnútorý systém kontroly a hodnotenia je spracovaný v súlade s legislatívou školského zákona č. 245/2008, podľa profesijných štandard (pokynov ministra č.39/2017) a kritérií hodnotenia PZ, v súlade s víziou a so zameraním materskej školy a s dôrazom na celostný rozvoj dieťaťa pri získavaní elementárnych kľúčových kompetencií.

Indikátor hodnotenia: Školský vzdelávací program „ZVEDAVÁ TRNKA“, podmienky školy a kompetencie detí.

Výsledky hodnotenia slúžia pre:

- reflexiu spojenú s kritickým myslením,
- potrebu trvalého zlepšovania profesionálneho výkonu,
- rozvoj kompetencií a motiváciu k zlepšovaniu kvality práce,
- hľadanie opatrení, ktoré smerujú k skvalitneniu edukácie v škole,
- ako podklad k ohodnoteniu a vypracovaniu požiadaviek na ďalšie vzdelávanie učiteľov v rámci kontinuálneho vzdelávania.

Hodnotenie práce školy je každoročne realizované prostredníctvom hodnotiacej správy výchovno-vzdelávacích výsledkov za konkrétny školský rok.

8. Zoznam používaných skratiek

MŠ – materská škola

ŠkVP – školský vzdelávací program

ŠVP – štátny vzdelávací program

OC – obsahový celok

UO – učebné osnovy

VVČ – výchovno-vzdelávacia činnosť

HaHČ – hry a hrové činnosti

CVA – cielená vyučovacia aktivita

PV – pobyt vonku

ZC – zdravotné cvičenie

PZČ – poobedná záujmová činnosť

EA – edukačná aktivita

PH – pohybová hra

HPH – hudobno – pohybová hra

IKT – informačno – komunikačné technológie

VVP – výchovno – vzdelávací program

RŠ – rada školy

RZ – rodičovské združenie

CPPPaP – Centru pedagogicko – psychologického poradenstva a prevencie

SZP – sociálne znevýhodnené prostredie

MZ – metodické združenie

KV – kontinuálne vzdelávanie

